

CHƯƠNG TRÌNH HỖ TRỢ PHỔ CẬP VÀ
ĐÀO TẠO NÔNG NGHIỆP VÀ LÂM NGHIỆP VÙNG CAO
Trung tâm Khuyến nông - Khuyến lâm Hòa Bình

Kỹ thuật Trồng dưa Cayen

*Tài liệu được phát triển từ Thử nghiệm
Trồng dưa Cayen trên đất dốc tại Xóm Cài - Vũ Lâm - Lạc Sơn*

Hoà Bình, tháng 9 năm 2004

Kỹ thuật trồng dứa cayen

Dứa Cayen là giống có nguồn gốc nhập ngoại, với ưu thế về năng suất cao hơn hẳn những giống dứa địa phương. Trọng lượng quả bình quân là 2 kg, quả to nhất có thể tới 4,2kg, quả nhỏ nhất là 0,8kg. Ngoài ra, lá dứa Cayen không có gai nên rất thuận lợi cho việc chăm sóc và thu hoạch dứa.

1. Yêu cầu điều kiện ngoại cảnh

⇒ Yêu cầu về đất

- Đất tơi xốp, thoáng khí.
- Khả năng giữ nước và thoát nước tốt, không bị đọng nước trong mùa mưa.
- Độ dốc không cao quá 25°C.

⇒ Yêu cầu nhiệt độ

- Trồng hiệu quả nhất là những vùng có nhiệt độ bình quân năm từ 24 - 28°C.

⇒ Ánh sáng

- Là cây ưa sáng, thích hợp với nơi thoáng mát.

2. Thời vụ trồng dưa

Thích hợp với 2 vụ chính:

- Vụ xuân: Tháng 3 - 4 dương lịch.
- Vụ thu: Tháng 8 - 9 dương lịch.

3. Chọn và xử lý chồi

⇒ Các loại chồi sử dụng để trồng

- Chồi ngọn: Nằm trên đỉnh quả dưa. Loại này khỏe, ra quả to. Nhưng thời gian từ khi trồng đến khi ra quả dài.

- Chồi cuống: Ra từ cuống quả. Loại này thường yếu,

kích thước nhỏ, phải qua thời gian ngâm mới trồng được.

- Chồi nách (chồi thân): Ra từ nách lá. Có ưu điểm khỏe, chóng ra quả. Là loại giống chủ yếu để trồng.

⇒ Tiêu chuẩn chồi giống

- Chồi còn tươi, không bị dập nát.
- Chồi có khối lượng từ 150 - 250 gam.
 - Chồi vụ xuân: từ 200 - 250 gam.
 - Chồi vụ thu: từ 150 - 200 gam.

⇒ Xử lý chồi trước khi trồng

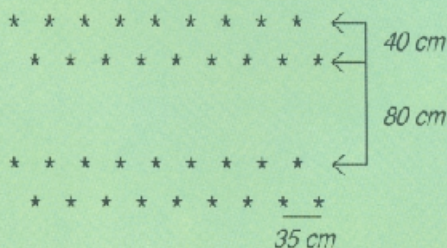
- Bóc bỏ lá ở phần gốc, để lộ 3 - 4 vòng mắt, phát bớt phần lá non bên trên.
- Xử lý bằng dung dịch Allite 0,3% để trừ nấm và bệnh thối nõn.
- Nhúng phần gốc trong chậu thuốc đã pha sẵn trong vòng 1 - 3 phút, lấy ra và để úp xuống đất, hong khô trong bóng râm 1 ngày cho ngấm thuốc.

4. Kỹ thuật trồng

⇒ Mật độ, khoảng cách

- Mật độ trồng trên đất dốc phù hợp vào khoảng 5 - 5,5 vạn chồi/ha.
- Thường trồng theo kiểu hàng kép. Khoảng cách 2 hàng kép là 80cm.
- Khoảng cách 2 hàng đơn là 40cm.
- Cây cách cây trên hàng từ 30 - 35cm.

⇒ **Làm đất**

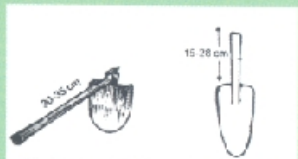
- Làm sạch cỏ khu vực trồng dưa.
- Đánh dấu hàng trồng dưa theo mật độ khoảng cách đã xác định. Nếu trồng trên đất dốc phải thiết kế hàng theo đường đồng mức (đường vành nón).

- Cuốc rãnh và bón lót: Rãnh sâu 20cm, rộng 20 - 25cm. Bón lót phân chuồng hoai đã trộn lân, với lượng 2 - 3 kg phân chuồng + 8gam lân cho 1 mét dài.

⇒ **Dụng cụ để trồng**

⇒ **Cách trồng**

Tay phải cầm lưỡi dầm hoặc cuốc xuống đất tạo ra một lỗ, tay trái đặt chồi giống xuống lỗ đó, rút dầm/lưỡi cuốc lên, tay trái vẫn giữ ngọn chồi thẳng đứng, lùa đất vào gốc chồi và ấn chặt xung quanh.

Chú ý: Không để đất rơi vào búp chồi

⇒ Trồng xen

- Có thể trồng xen một vụ cây ngắn ngày như lạc, đậu... giữa các hàng trong giai đoạn đầu khi cây dừa còn nhỏ.
- Trong những vườn cây ăn quả, cây lâm nghiệp mới trồng, để tận dụng đất và hạn chế xói mòn, cũng có thể trồng xen dừa trong 1 - 2 năm đầu. Trong trường hợp này, dừa đóng vai trò là cây hỗ trợ và có thể trồng hàng đơn

5. Chăm sóc

⇒ Làm cỏ

Khi cây còn nhỏ phải thường xuyên làm cỏ. Có thể sử dụng thuốc trừ cỏ trước và sau khi trồng.

⇒ Bón phân

Lượng tương đối phù hợp đối với đất đồi là:

10g Đạm + 5g Lân + 20g Kali cho 1 cây

Tính theo nguyên chất.

(Trong đó 1/2 lượng phân lân đã bón lót)

- 3 thời kỳ bón thúc:

- *Lần 1*: Sau trồng 2 - 3 tháng: Bón 1/2 lượng lân còn lại + 1/3 lượng đạm + 1/3 lượng kali.

- *Lần 2*: Sau trồng 5 - 6 tháng: Bón 1/3 lượng đạm + 1/3 lượng kali.

- *Lần 3*: Sau trồng 12 - 14 tháng: Bón nốt số đạm và kali còn lại.

- * Cách bón: Bón cho từng cây. Dùng dầm tạo 3 hoặc 4 lỗ quanh gốc, cách gốc khoảng 15cm, sâu khoảng 7 cm, rắc phân rồi lấp lại.

- * Để hạn chế bệnh thối nõn, tăng năng suất và cho quả đẹp nên bón 0,15gam axit boric (H_3BO_3) cho 1 cây vào lần bón thứ 2 và thứ 3.

6. Sâu bệnh hại chính

⇒ **Bệnh thối nõn**: Nõn cây bị mềm nhũn, sau đó thối, cây dần dần bị chết. Có thể lây lan chết hàng loạt.

- Phòng bằng cách xử lý đất trước khi trồng, bón vôi bột và làm sạch cỏ dại. Xử lý chồi giống.

- Khi phát hiện bệnh, dùng thuốc Maneb 0,5%, phun 3 - 4 lần, mỗi lần cách nhau 10 - 15 ngày với lượng 800 - 1.000 lít/1 ha (29 - 36 lít/sào). Hoặc Alliete 0,1 - 0,2%, phun 2 - 3 lần, lượng như trên.

⇒ **Hiện tượng "luộc lá":** Các lá bị mất dần màu xanh, chuyển sang trắng nhợt rồi bạc hẳn như luộc trong nước sôi. Nguyên nhân do dinh dưỡng không cân đối. Phòng ngừa bằng cách sử dụng phân lân nung chảy (có chứa canxi và Magiê) để bón hoặc có thể bổ sung oxyt magiê.

7. Thu hoạch

Thời gian từ khi trồng đến khi thu hoạch vụ chính đầu tiên từ 16 - 18 tháng.

⇒ **Xác định thời điểm thu hoạch**

- Khi quả có màu xanh nhạt, một vài mắt ở gần cuống có màu hoe vàng.
- Mắt bắt đầu căng ra (ta vẫn gọi là mở mắt)

⇒ **Cách thu hoạch:**

- Dùng dao sắc để cắt cuống.
- Thu hái và vận chuyển nhẹ nhàng.
- Tránh sây sát, giập nát, tránh để trên vườn dưới nắng gắt quá lâu.

Có thể thu hoạch 3 năm liên tục, sau đó phải trồng mới lại.

*Tài liệu tham khảo: Cục khuyến nông & Khuyến lâm (2003):
Kỹ thuật trồng dứa Cayen. NXB Nông nghiệp*